

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 262/2019-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júna 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], zastúpeného ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU JUDr. Kuric, s. r. o., Dolný Val 11, Žilina, v mene ktorej koná advokát JUDr. Pavol Kuric, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4 T 36/2018 a jeho oznámením z 26. februára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. apríla 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci

namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4 T 36/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“) a jeho oznámením z 26. februára 2019 (ďalej aj „oznámenie“).

2. Predmetná ústavná sťažnosť bola v súlade s čl. X bodom 3 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“), v zmysle ktorého nad rámec uvedeného rozsahu možno prideliť aj naliehavé veci, rozhodnutie o ktorých neznesie odklad, pridelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov sudkyňi spravodajkyňi Jane Baricovej a v súlade s čl. II bodom 3. písm. a) rozvrhu práce ústavného súdu na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 pri predkladaní vecí do senátu sudkyňou spravodajkyňou Janou Baricovou pracuje I. senát ústavného súdu v zložení Jana Baricová (sudkyňa spravodajkyňa), Miroslav Duriš a Mojmir Mamojka [aj podľa čl. II bodu 2. písm. a) dodatku č. 1 k rozvrhu práce by I. senát ústavného súdu rozhodol o ústavnej sťažnosti sťažovateľa v rovnakom zložení]. Vzhľadom na uvedené I. senát ústavného súdu rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tomto zložení.

3. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ je väzobne trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. d) a e) a ods. 3 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 139 písm. i), § 140 písm. b) a c) a § 141 písm. a) Trestného zákona a pre iné zločiny a obzvlášť závažné zločiny.

4. Zo samotnej ústavnej sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ požiadal vo februári 2019 špecializovaný súd o prepustenie z väzby na slobodu, pričom svoju žiadosť, na ktorej vyznačil dátum 20. február 2019, odovzdal na poštovú prepravu 22. februára 2019. Jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu bola špecializovanému súdu doručená 25. februára 2019.

5. Špecializovaný súd na žiadosť sťažovateľa z 20. februára 2019 reagoval oznámením z 26. februára 2019, ktorým sťažovateľovi oznámil, že o nej rozhodovať nebude. Predseda senátu v predmetnom oznámení poukázal na to, že uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tost 2/2019 z 23. januára 2019 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“), ktorým najvyšší súd rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o zamietnutí jeho predchádzajúcej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, nadobudlo právoplatnosť 23. januára 2019. Sťažovateľova nová žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, na ktorej je vyznačený dátum 20. február 2019, bola teda podľa názoru špecializovaného súdu v zmysle § 79 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) podaná predčasne.

6. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že žiadosť podal (až) po 33 dňoch odo dňa nadobudnutia právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu, keďže jeho žiadosť z 20. februára 2019, ktorá bola odovzdaná na poštovú prepravu 22. februára 2019, bola špecializovanému súdu doručená 25. februára 2019. Práve dátum doručenia jeho žiadosti špecializovanému súdu by mal byť považovaný za rozhodujúcu skutočnosť pri posudzovaní toho, kedy požiadal o prepustenie z väzby na slobodu, resp. opakovane svoju žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. K tomuto sťažovateľ poukazuje na rozsiahlu judikatúru ústavného súdu, z ktorej vyplýva, že v prípade posudzovania dĺžky konania o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu považuje ústavný súd za začiatok plynutia lehoty dátum doručenia žiadosti príslušnému orgánu (súdu), nie dátum uvedený na samotnej žiadosti.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol takto:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy SR a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu a jeho rozhodnutím sp. zn. BB- 4T / 36/2018 z 26. 02.2019 porušené bolo.

2. Rozhodnutie Špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4T/36/2018 z 26.02.2019 sa zrušuje a Špecializovanému trestnému súdu sa prikazuje aby [REDAKOVANÉ] prepustil neodkladne na slobodu.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznáva úhrada trov konania...“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

9. Ústavný súd opakovane judikoval, že v ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy garantujúcich základné právo na osobnú slobodu je obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označených ustanovení ústavy

korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05).

10. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) konštantne judikuje, že osoba pozbavená osobnej slobody má právo na konanie spĺňajúce podstatné náležitosti podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru „v primeraných intervaloch“ (rozsudok vo veci Molotchko proti Ukrajine z 26. 4. 2012, sťažnosť č. 12275/10, bod 148). Pri väzbe sa vyžadujú krátke intervaly, keďže táto by mala trvať len po prísne obmedzenú dobu (I. ÚS 12/07).

11. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je okrem iného posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom,

porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, I. ÚS 120/2019). K ďalším dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 362/09, I. ÚS 47/2015).

13. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že špecializovaný súd porušil jeho základné práva podľa 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru svojím postupom v napadnutom konaní a oznámením.

14. Podľa názoru sťažovateľa špecializovaný súd vychádzal v oznámení z toho, že za deň opakovania žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu je potrebné považovať deň napísaný na samotnej žiadosti, zatiaľ čo sťažovateľ je presvedčený o tom, že za deň opakovania jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu je potrebné považovať deň, keď bola žiadosť doručená špecializovanému súdu.

15. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že zákonné obmedzenie opätovného podávania žiadosti o prepustenie z väzby tou istou osobou uplynutím určitého času od predchádzajúceho rozhodnutia súdu je akceptované ako ústavným súdom (I. ÚS 360/09, III. ÚS 548/2013, z nedávnych III. ÚS 81/2017), tak aj EŠLP, pričom za „nie neprimeraný“ časový interval medzi dvoma preskúmaniami je v zmysle judikatúry považovaný jeden mesiac (rozsudok vo veci Bezicheri proti Taliansku z 25. 10. 1989, sťažnosť č. 11400/85, bod 21). S uvedeným korešponduje aj právna úprava Trestného poriadku, ktorá viaže novú žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu na uplynutie 30-dňovej lehoty od právoplatnosti zamietajúceho rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti.

16. Pokiaľ ide o tento prípad, ústavný súd konštatuje, že odhliadnuc od toho, či z predmetného oznámenia špecializovaného súdu skutočne vyplýva, že špecializovaný

súd považoval za rozhodujúci dátum napísaný na samotnej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, alebo iný dátum, za rozhodujúci dátum sa v súdnej praxi považuje dátum odovzdania žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu na poštovú prepravu [§ 63 ods. 6 písm. a) Trestného poriadku]. V prípade sťažovateľa by teda išlo o 22. február 2019.

17. Preto vzhľadom na skutočnosť, že o sťažovateľovej predošlej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu bolo právoplatne rozhodnuté 23. januára 2019, a taktiež vzhľadom na to, že sťažovateľ, ak v žiadosti neuvedie iné dôvody, môže ju opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť (§ 79 ods. 3 Trestného poriadku), možno z pohľadu ústavného súdu konštatovať, že postup špecializovaného súdu v napadnutom konaní, ktorý vyústil do oznámenia, je z pohľadu záruk vyjadrených v čl. 17 ústavy a v čl. 5 dohovoru ústavnoprávne akceptovateľný.

18. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti argumentuje, že ústavný súd v prípade posudzovania dĺžky konania o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu považuje za začiatok plynutia lehoty dátum doručenia takejto žiadosti príslušnému súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že sťažovateľom opísaný prístup vyplýva predovšetkým zo skutočnosti, že až v danom okamihu, teda v okamihu doručenia žiadosti, má príslušný súd možnosť reálne ju preskúmať a konať o nej. Zodpovednosť súdu za urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody (čl. 5 ods. 4 dohovoru) teda nastupuje po doručení takejto žiadosti do dispozície orgánu (súdu). Uvedené však nemá vplyv na právnu skutočnosť, ktorý deň sa v zmysle Trestného poriadku považuje za deň opakovania žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.

19. Ústavný súd nad rámec uvedeného poukazuje na to, že špecializovaný súd o vybavení žiadosti, ktorá mu bola doručená 25. februára 2019 (pondelok), sťažovateľa obratom vyrozumel oznámením z 26. februára 2019 (utorok), ktoré mu bolo doručené 27. februára 2019 (streda). Už 27. februára 2019, teda o 5 dní od odovzdania opakovanej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu na poštovú prepravu, mal sťažovateľ, ktorý je väzobne trestne stíhaný od 9. marca 2017, možnosť svoju žiadosť o prepustenie z väzby

zopakovať. Na tomto mieste ústavný súd považuje za potrebné opätovne zdôrazniť, že sťažovateľovi naďalej zostalo zachované jeho právo podať opakovanú žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, to však po uplynutí zákonom určenej 30-dňovej lehoty (obdobne pozri uznesenia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2528/17 a sp. zn. II. ÚS 4085/17).

20. A teda aj v prípade, ak by ústavný súd akceptoval argumentáciu sťažovateľa týkajúcou sa dátumu opakovania jeho žiadosti, ktorá *prima facie* nie je nezmyselná, prípadná ústavnoprávna intenzita tvrdeného pochybenia špecializovaného súdu posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu by ústavnému súdu neumožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv.

21. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné túto ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2019